
Resum Executiu de la Diagnosi del Bages

Cooperativa El Risell

el **r**isell

CONSELL COMARCAL DEL BAGES

INTRODUCCIÓ

Des del Servei d'Acció Social de la Gerència de Benestar Social de la Diputació de Barcelona, des de l'Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social, es dona suport a l'elaboració de Plans d'Acció Comunitària Inclusiva els quals tenen per objecte concretar i articular la política d'inclusió social i de lluita contra la pobresa, i, el desenvolupament del treball en xarxa entre el conjunt d'actors que intervenen al territori. El Consell Comarcal del Bages ha fet una demanda d'assessorament per tal d'elaborar la diagnosi en clau d'inclusió i exclusió social incorporant la mirada comunitària que ha de permetre fer el PLACI del seu municipi.

El present document correspon al resum executiu de la diagnosi d'exclusió social del Bages, que inclou un recull de les dades secundàries més representatives de tots els àmbits estudiats, i després el DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) elaborat a partir de les sessions de participació amb els equips tècnics i entitats de la comarca. Aquesta unió de documents es proposa suplir la visió quantitativa de la realitat, que s'exposa al resum executiu, amb la visió qualitativa de les persones professionals de la comarca. Disposar d'una eina de diagnosi de l'exclusió social és d'una importància principal per als ens locals que vulguin dur a terme polítiques inclusives. La lluita contra l'exclusió social requereix d'eines de planificació integrals que permetin abordar aquesta problemàtica des de tots els seus angles. Com es veurà, l'exclusió social és un fenomen multidimensional que afecta tots els àmbits de la vida de les persones.

Per això, disposar d'una diagnosi formada per un mapa de vulnerabilitat i un mapa de recursos, així com un de relacions, és imprescindible per poder abordar aquest fenomen i planificar les actuacions que cal dur a terme.

El PLACI persegueix la integració de dues eines de planificació, els PLIS i els PDC, per caminar cap a integrar una mirada inclusiva i comunitària. L'acció comunitària inclusiva es pot definir com “una intervenció social que busca, de manera intencionada i planificada, desenvolupar les potencialitats de les persones a partir de processos d'acompanyament i autonomia, dinamitzar i enfortir els vincles socials entre els diferents actors que conviuen en el mateix territori amb l'objectiu de disminuir les desigualtats d'accés a les esferes d'inclusió social, promoure el desenvolupament social dels territoris i millorar la qualitat de vida de les persones”.

El procés d'elaboració de la diagnosi en el marc del PLACI té els objectius específics següents:

- Aportar coneixement precís i actualitzat de la realitat social del municipi: a través d'indicadors socials i d'altres àmbits rellevants per l'anàlisi de l'exclusió social.
- Identificar els principals factors que generen exclusió social i els col·lectius més vulnerables.
- Facilitar i orientar la presa de decisions per a incidir en els principals factors d'exclusió.
- Seguint les indicacions de la Guia Metodològica dels PLACI editada per la Diputació de Barcelona, les diagnosis municipals es formen per un mapa de recursos (inventari dels recursos inclusius del municipi), un mapa de vulnerabilitat (identifica els principals factors de vulnerabilitat social) i un mapa de relacions o sociograma (plasmació en un mapa conceptual de les relacions entre actors, grups d'interès, col·lectius, etc.).

1.1. INDICADORS DE CONTEXT

1.1.1. Indicadors demogràfics

Estructura poblacional:

- El Bages té 180.575 habitants, xifra que ha anat en augment. En el període 2018 - 2019 els únics municipis del Bages que **registren un retrocés en nombre d'habitants són Castellfollit del Boix, Cardona, Navàs i Balsareny.**
- Hi ha una clara **tendència de centre-perifèria** pel que fa a la distribució de la població i també està clarament relacionada als **principals eixos viaris que travessen la comarca.** En aquest sentit, **Manresa concentra gairebé un 45%** de la població del Bages, mentre la resta dels municipis es situen en concentracions poblacionals del 6% de mitjana.
- Cal destacar l'alta **densitat de població en sòl urbà** de municipis com Sant Vicenç de Castellet i Sant Joan de Vilatorrada respecte de municipis com Sant Fruitós de Bages i Santpedor que tot i compartir gairebé els mateixos nombres d'habitants, no tenen una planificació urbanística que afavoreixi aquesta densitat.

Distribució per sexe i edat:

- Pel que fa als sexes dels habitants, **hi ha força equilibri en tots els trams d'edat** però es reflecteix la tendència general de Catalunya. Els municipis amb una **taxa de masculinitat superior són els més rurals.**
- Els homes són majoria en tots els trams d'edat fins els 60 anys, on les **dones són més majoritàries a mesura que avança l'edat**, d'acord a la major esperança de vida que tenen les dones.
- El Bages presenta un **sobreenvelliment dos punts superior al català**, i un **envelliment quatre punts per sota.** També registra una dependència juvenil per sobre de la catalana, dada que va d'acord a l'índex d'envelliment lleugerament menor que el català. **L'envelliment i el sobreenvelliment són tendències presents a tots els municipis: aquells municipis que no demostren un índex elevat d'envelliment, com poden ser Castellgalí, Aguilar de Segarra, Santpedor o Sant Fruitós de Bages, sí que tenen un sobreenvelliment molt destacable.** L'únic municipi que **és aliè a aquestes tendències és Castellnou de Bages**, que registra poques persones grans a diferència de la majoria de municipis de la comarca. Per la seva banda, l'índex de dependència juvenil **divideix la comarca en dues franges: el Bages Sud amb Manresa tenen l'índex de dependència juvenil molt per sobre de la resta.**

Distribució per origen:

- Pel que fa a la procedència, la **població nascuda a l'estranger ha augmentat des del 2000**, i en el 2020 hi ha 20.817 persones estrangeres, que representa el 11,64% de la població comarcal. D'aquests, gairebé 9.000 són **d'origen marroquí.** La segona procedència estrangera és Romania amb més de 2.000 habitants del Bages romanesos. La distribució de persones estrangeres a la

comarca és desigual: a Manresa la taxa d'estrangeria és del 18,84%, a Monistrol de Montserrat és de 13,03% seguit de Sant Vicenç de Castellet, 12,59% i Artés, 10,38%.

- Els arribats de la resta de l'estat espanyol segueixen en davallada des del 2000. En dades de 2019, van néixer 465 infants de mares estrangeres, més de la meitat de nacionalitat marroquina. La població estrangera de la comarca es concentra en les edats més actives: entre els 20 i els 50 anys.

1.1.2. Indicadors de Serveis Socials

- **Totes les atencions** (menys les fetes a persones recluses) **han augmentat en el període 2019-2020**, i és una **tendència a l'augment que és notable des del 2015**. Pel que fa als perfils de les persones ateses en aquest darrer any de pandèmia, **és molt notable l'increment d'atencions a col·lectius de joves, de persones amb capacitats diverses, persones gran, família i persones amb drogodependències**. Aquests darrers registren l'augment percentual més elevat. L'augment d'atencions a malalts terminals ha estat constant des del 2015 i per tant no podem referir-nos-hi com a producte de la pandèmia, com sí que podem fer amb la resta de col·lectius esmentats.
- Pel que fa a les problemàtiques ateses de persones individuals, es detecta clarament un augment en el període 2019-2020 en **les intervencions econòmiques** (materials o instrumentals, que es refereixen per exemple a ingressos insuficients, deutes o administració deficient) **del 19%**, i **sobretot en intervencions laborals** (materials o instrumentals, que es refereixen per exemple a les prestacions d'atur, temporer, treball submergit, o cerca de primera feina) **del 27%** i en **menor mesura les d'habitatge** (materials o instrumentals, que es refereixen per exemple la manca d'habitatge, habitatge deficient, desnonament) **del 8%**. És **remarcable la caiguda del 44% de les intervencions per manca social, que estan relacionades amb el rebuig social, les dificultats d'integració social o la manca d'autonomia personal**, fets directament relacionats a la impossibilitat d'establir relacions a causa del confinament i de la situació de pandèmia. Pel que fa a la sospita de maltractament, els números es mantenen relativament estables respecte el 2015, malgrat la pujada d'un 16% d'aquest darrer any.
- Malgrat que en el darrer any l'augment de persones beneficiàries d'algun ajut ha augmentat de manera molt significativa, no són tantes com en el període 2015-2016. El 2016 s'assoleix la despesa màxima dels Serveis Socials en el període estudiat de més de 600.000 euros, una xifra propera, però, a la del 2020, que supera els 597.000 euros malgrat no estar ajudant econòmicament al mateix nombre de persones que el 2016 (un 37% menys). Aquesta darrera dada fa palès que les quantitats de les ajudes ha pujat, també perquè s'ha agreujat la demanda: mentre que el 2015 i el 2016 la quantitat estandarditzada que rebien les persones beneficiàries per ajuda era de 82 euros, el 2017 era de 107 euros, el 2018 de 152, el 2019 de 173 i el 2020 de 130 euros. Veiem, per tant, com ha anat pujant la quantitat de les ajudes, i que el pic va ser el 2019 en relació de persones per cost de les ajudes, i no el 2020.

1.2. ÀMBIT ECONÒMIC

1.2.1. Indicadors de conjuntura

- Les dades més recents del Valor Afegit Brut (VAB) de la comarca (el càlcul de la riquesa generada durant el període considerat que s'obté per diferència entre el valor de la producció i els consums intermedis utilitzats en primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.) són del 2018: aquest indicador va créixer aquell any un 2,9% al Bages. Aquest creixement no va ser igual en tots els sectors, sent el de l'agricultura el que mostra una davallada més pronunciada (-6%). En canvi, el sector de serveis va augmentar (3,1%), com ho va fer notablement el de la construcció (4,9%) i el de la indústria (3%). En dades de 2019, abans de la pandèmia, l'ocupació que encara no s'havia recuperat respecte el nombre d'afiliacions existents a 2007 (un -5,7%, per sota de la mitjana catalana, que és del -1,3%). Pel que fa a les dades registrades d'empreses per sectors, el tercer trimestre del 2020 es va registrar un increment del 3,6% en empreses dedicades a l'agricultura i una davallada del 12,8% en indústria, un 5,6% en construcció i un 7,1% menys d'empreses del sector serveis.
- Pel que fa a la Renda Familiar Bruta Disponible (RFBD) per municipis i en base 100 (entenent el valor 100 com la mitjana de la comarca) els valors extrems **són Sant Fruitós de Bages, per dalt, amb 109,6 juntament amb Santpedor (108) i Sant Vicenç de Castellet, per sota, amb 91,2**. Tots els municipis presenten un valor de 100, on els decimals aporten variació entre ells, excepte els municipis de Manresa i Cardona (103) lleugerament per sobre, i els municipis de Navàs (99,7), Navarres (98), Sant Joan de Vilatorrada (93,7), Súria (92,9) i Sallent (92,6) per sota.
- Tot i que en general es registra una evolució creixent, del 28%, de base imposable de l'IRPF a la comarca (i per tant més entrada de renda), Sant Vicenç de Castellet i Monistrol de Montserrat han registrat una davallada des del 2010.
- Pel que fa a l'activitat comercial, Manresa, Sant Fruitós de Bages i Sant Joan de Vilatorrada són els tres municipis amb més establiments comercials: Tot i que Sant Vicenç de Castellet és el tercer municipi amb més població (per darrere de Manresa i Sant Joan de Vilatorrada), no té tants establiments comercials com Cardona (amb la meitat de la seva població) o Sallent. Un fenomen semblant passa amb Santpedor, que tot i ser el quart municipi en nombre de persones, és el novè municipi en presència d'establiments. En dades de l'Hermes de la Diputació de Barcelona, més de la meitat dels habitants del Bages es desplacen per fer compres a altres zones del municipi o fora.
- Pel que fa a la superfície de sòl destinat a activitats econòmiques, els municipis amb més superfície de sòl per a activitat econòmica són Callús, Balsareny, Santpedor i Sant Fruitós de Bages.
- La cobertura de les prestacions per desocupació ha anat baixant en els darrers anys, reduint a menys de la meitat de la població aturada el nombre de persones que cobren una prestació per desocupació (2010-2020).
- Han augmentat les pensions no contributives, majoritàriament destinades a dones que no han cotitzat de manera regular i que per tant no poden rebre la jubilació; tot i això, les dones en totes

les categories reben imports menors que els homes (invalidesa i jubilació). En pensions contributives també es dona aquesta desigualtat: les dones reben més nombre de prestacions, però reben un import menor. A desembre de 2019, de mitjana, els homes van cobrar 401€ més al mes que no pas les dones del Bages.

- **L'índex socioeconòmic compost, desenvolupat per les Àrees Bàsiques de Salut, que a major nombre indica un nivell socioeconòmic més baix, la població del Bages té un nivell socioeconòmic menor que la mitjana catalana a excepció de l'EAP de Navarces-Sant Fruitós de Bages-Santpedor i un dels EAP de Manresa (Plaça Catalunya). Els majors diferencials, i per tant el nivell socioeconòmic més baix de la comarca, són en les Àrees Bàsiques de Manresa - Sagrada Família i de Sant Vicenç de Castellet.**

1.3. ÀMBIT LABORAL

1.3.1. Mercat de treball

- L'evolució dels grans sectors productius s'ha mostrat diferenciada en funció d'aquests, com podem veure a l'Anuari Comarcal BBVA 2019; així, des del 2013 fins al 2018, **ha caigut el sector de l'agricultura de manera molt pronunciada** (-20,6% de canvi acumulat en el VAB) i en especial el cultiu de cereal (-33%), mentre que **la indústria ha augmentat el seu pes de manera molt rellevant** (especialment la indústria química amb un creixement del 66,5%, i la fabricació de material de transport amb el major creixement en afiliacions, del 17,8%). Pel que fa a les indústries d'energia, aigua i gas, registren un decreixement del -27,9%, que es veu compensat per l'augment d'indústries manufactureres a la comarca (un 24,2% de canvi acumulat).
- **Tot i aquestes dades, l'economia industrial del Bages encara no ha recuperat la seva posició abans de la crisi del 2008** (el VAB industrial és encara un -4,6% inferior al de 2007), cosa que sí que ha fet i amb escreix l'economia de serveis, que el 2018 ja superaven en un 13% els valors del 2007. Aquest augment, des del 2013, es materialitza amb un creixement del 13,5% de l'empresa privada i un 14,1% els serveis col·lectius. Queda palès que el sector primari és el que ha quedat més perjudicat des de la crisi econòmica i queda per veure l'impacte de la pandèmia en les dades del 2019. El que sí que es té és el registre d'empreses, i en dades del tercer trimestre de 2020 se'n registraven 4.878, un 7,8% per sota del període anterior.
- Al Bages hi ha més autònoms que a la resta de la demarcació, especialment en els sectors de l'agricultura, la indústria (sis punts per sobre de la mitjana de la demarcació) i la construcció.
- La taxa d'activitat del Bages és de 55% al 2019, lleugerament inferior a la de la província de Barcelona i força inferior a la del conjunt de Catalunya (61%). Això significa que poc més de la meitat de la població del Bages és activa i, d'aquests, aproximadament un 14,4% està a l'atur (a gener de 2021). Respecte la població activa, la majoria són homes en tots els trams d'edat menys en el de 55 a 64 anys, on predominen les dones.
- Per poder quantificar la precarització del mercat del treball només tenim dades a nivell català, i podem afirmar només que la davallada en els guanys de les persones de Catalunya no han tingut un impacte igual en funció dels eixos de desigualtat: les dones joves són les que en major mesura

van veure davallar els seus guanys entre el 2010 i el 2018, seguides dels nois menors de 25 anys. De fet, només els grups de dones de 35 a 54 anys han vist augmentar el seus guanys, seguides llunyanament pels homes de 25 a 44 anys.

- **La contractació a la comarca ha crescut des de la crisi de 2008, però ha caigut de manera molt forta en el darrer any de pandèmia:** la contractació ha caigut un 24,27%, tenint major impacte en els homes i en la població de menys de 20 anys. En tota la sèrie temporal els homes han estat més contractats que les dones. Pel que fa a la qualitat dels contractes laborals, mentre que els contractes temporals de fins a un mes havien estat el gruix de la contractació a la comarca del 2007 al 2019, amb un creixement marcadíssim, aquesta tendència es va aturar i aquest tipus de contracte va decreixer durant la pandèmia tot i que des de l'octubre del 2020 se'n registra un augment i ja se situa en posicions semblants als mateixos mesos abans del confinament per la pandèmia. Els contractes temporals d'1 a 3 mesos s'han mantingut relativament estables durant aquest temps. **La contractació, doncs, s'ha anat precaritzant per via d'una major temporalitat respecte el 2007 d'una manera molt substancial.** La temporalitat de contractació del Bages està per sobre de la mitjana catalana, que està al 86% i arriba al Bages fins al 89%. Les dones presenten un índex de temporalitat major que no pas els homes, amb l'excepció dels contractes eventuais, on els homes superen les dones en deu punts. Aquesta és una tendència general que evidencia les desigualtats de gènere en el mercat de treball. Les dones són les que es beneficien menys dels contractes de mercat de treball protegit.

1.3.2. Atur

- Segons la dada més actual del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de gener de 2021, la taxa d'atur al Bages era del 12,65% i al conjunt de Catalunya del 13,1%. En el cas del Bages l'atur registrat ha mostrat una **tendència creixent el 2020, malgrat la tendència decreixent fins a la situació de pandèmia.**
- Pel que fa als expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTOs) a la comarca, arran de la declaració de l'estat d'alarma el març del 2020, tot i que el Bages tan **sols representi un 3,1% dels treballadors afectats per ERTO** respecte a la demarcació de Barcelona, el percentatge de treballadors sobre el total d'assalariats a la comarca s'eleva fins al 32,5%, en dades fins al 3 de juny de 2020. En tot l'any 2020, han estat 26.318 persones treballadores el que s'han vist afectats per aquesta regulació temporal. Manresa ha acumulat un 45% de les persones treballadores en ERTO l'any 2020, seguida per Sant Joan de Vilatorrada amb un 16%. És especialment destacable el pes de la indústria manufacturera a la comarca en nombre d'ERTOs. La majoria d'expedients ja estaven resolts el desembre de 2020.
- L'atur registrat per municipis demostra que el Bages Sud (Castellbell i el Vilar, Castellgalí, El Pont de Vilomara i Rocafort, Marganell, Monistrol de Montserrat, Sant Vicenç de Castellet) acumula unes taxes d'atur més altes, i destaca Santpedor com un municipi amb uns nombres d'atur registrat molt baixos respecte la resta de municipis.
- En termes absoluts hi ha menys dones aturades, però en relació a la menor població activa, la taxa és molt elevada. **Les taxes d'atur de les dones majors de 55 són molt elevades, quasi el doble de la mitjana de l'atur comarcal.** Cal destacar també la única franja d'edat en què els homes

superen a les dones amb una major taxa d'atur, els joves de 16 a 24 anys. **Abans de la pandèmia, s'observa que la reducció de l'atur ha estat molt més accentuada en la població masculina (-45,4%) que no pas en la femenina (-18,2%), on la reducció ha estat de menys de la meitat, i s'ha centrat en els trams de població jove-madura (de 25 a 40 anys).**

- L'any 2020 al Bages el **22,4% del total de les persones aturades eren d'origen estranger**. Pel que fa a les procedències i l'atur, més del 80% de persones estrangeres en atur són europees i gairebé un 15% són procedents del Magrib. Gairebé un 5% són persones provinents de l'Amèrica Central i del Sud. Cal destacar que la població magrebina del Bages representa el 5,4% de total de població i el 14% del total de població aturada: hi ha una sobrerrepresentació de la població magrebina a l'atur de la comarca.
- Les persones amb estudis secundaris no especialitzats (ESO o Batxillerat) estan en major mesura a l'atur. Els diferencials més grans són en la població universitària, especialment en l'atur del Bages. Tot i així fins mitjans del 2018 es pot observar com l'atur ha crescut en aquells col·lectius amb major formació -excepte els universitaris que es troben en el primer cicle de la carrera.
- **L'evolució de l'atur per sectors mostra una relació directa entre serveis i indústria, mostrant dinàmiques complementàries de transvasament de treballadors d'un sector al l'altre.** El sector industrial a la comarca, segons les dades, ha davallat en atur de forma significativa, mentre que la resta de sectors -excepte la construcció- han perdut ocupació. En la taula següent es reafirmen aquestes tendències: l'agricultura cau i en molta menor mesura els serveis, mentre que la indústria i la construcció, malgrat el cop del 2020 i la pandèmia, registren creixements.
- Les situacions d'atur curtes són les més freqüents però cal remarcar que **l'atur de llarga durada va davallar molt els primers anys de la crisi, per tornar a repuntar a nivells superiors que abans de la crisi en els darrers anys.** A mesura que l'edat de les persones en atur augmenta, més augmenta també l'atur de llarga durada.
- Segons les dades de 2020, hi ha 4.064 persones aturades a la comarca que no reben cap prestació per desocupació.

1.4. ÀMBIT RESIDENCIAL

1.4.1. Lloguer

- Segons dades del 2018 del Diagnòstic d'Emergència Residencial del Bages, la comarca presenta **un 18% d'habitatges de lloguer sobre el total d'habitatges disponibles**, aquest percentatge és inferior a la mitjana de la província de Barcelona, que és del 20,2%. La distribució és desigual en el territori: mentre que a Manresa és del 22,6% (per sota, per exemple, de la mitjana de Barcelona ciutat, que està en el 30,1%), la resta de municipis presenten percentatges que no superen el 15%. Es constata l'opció del règim de lloguer és molt baixa a totes les zones de la comarca.
- **El nombre d'ajudes a l'habitatge de la comarca s'ha multiplicat per 5 entre 2012 i 2018**, mentre que l'import total de les ajudes s'ha multiplicat per 3 en el mateix període. La cobertura és major

però amb imports menors: al 2012 cada ajuda corresponia (de mitjana) a 2.335€, mentre que a 2019 cada ajuda corresponia a 1.626€. **Cal destacar la davallada de la cobertura a partir del 2018 i especialment el 2020.** Una davallada dràstica semblant es detecta en les persones inscrites al registre de sol·licitants d'habitatges de protecció oficial. El lloguer d'habitatges a través de la mediació de borses d'habitatge de lloguer social ha mostrat una clara evolució negativa a la comarca en els darrers anys, tot i que el 2018 i el 2019 es va registrar un creixement del 83% que caldrà veure si s'ha mantingut el 2020 (tot i així estem parlant d'onze lloguers al 2019 davant dels 54 del 2011).

1.4.2. Compra d'habitatges

- Manresa, Sant Vicenç de Castellet i Sant Fruitós de Bages estan anivellats en termes de preu per metre quadrat, mentre que Santpedor és ja un preu molt més alt per metre quadrat. El municipi amb més certificats de final d'obra va ser Sant Fruitós de Bages (de 500 a 1.000 nous habitatges), i per darrere trobem Manresa i els municipis que l'envolten, com Rajadell, Castellgalí o el Pont de Vilomara i Rocafort entre d'altres com Castellsbell i el Vilar o Castellsnou de Bages, Súria i Balsareny. Podem afirmar per tant que hi ha nova construcció de parc d'habitatge nou a la comarca.

1.4.3. Subministraments

- Aquest darrer any 2019 i el primer semestre del 2020 el preu mitjà va davallar respecte del preu que va marcar el 2018. Tot i això, Espanya es consolida en el primer semestre del 2020 com el cinquè país de la Unió Europea on l'energia és més cara. Segons l'organització de consumidors FACUA l'energia a Espanya ha incrementat el preu un 85% en els darrers 15 anys.
- Si tenim en compte **les dades sobre prestacions d'urgència social per a subministraments del 2020, tenim un perfil molt acurat de les persones beneficiàries que pateixen de pobresa energètica.** Està molt clar que la persona beneficiària principal és una dona en edat activa i monomarental (ja que els menors de 16 anys són el segon col·lectiu beneficiari dels ajuts).

1.4.4. Habitatges buits

- Les fonts de dades disponibles combinades indiquen que al 2013 hi havia, aproximadament, uns 13.961 habitatges buits fora el mercat. D'aquest llistat caldria restar-hi els que estan en oferta de lloguer i aquells que es troben en una situació d'habitabilitat insuficient per conèixer el potencial d'habitatges que podrien ser mobilitzats per posar al mercat de compravenda o de lloguer a través de les Borses d'Habitatge de la comarca.
- En dades del 2020 de l'Observatori del Territori, els municipis de Sant Vicenç de Castellet, Rajadell, Sant Salvador de Guardiola, Artés, Castellsnou de Bages, Callús, Santpedor, Sant Joan de Vilatorrada i Sant Fruitós de Bages són els que tenen més habitatges plens de la comarca. Per contra, els municipis amb més habitatges buits són Mura, Talamanca, Gaià i Marganell.

1.4.5. Ocupacions irregulars d'habitatges

- La diagnosi de l'emergència residencial del Bages (2019) analitza 309 unitats de convivència afectades per problemàtica residencial, amb dades del 2018. Pel que fa al perfil de les persones que es trobaven en situació d'inseguretat residencial per ocupació registrades pels Serveis Socials, es van detectar perfils molt diferenciats segons el sexe. Gairebé la majoria de dones en situació d'ocupació tenien menors al càrrec i estaven soles. En canvi, no hi havia cap home sol amb un menor al càrrec i la majoria d'homes estan amb un altre adult i menors al càrrec. Les mares monoparentals són un col·lectiu en risc evident d'exclusió social, també a la comarca.

1.4.6. Territori

- Pel que fa a la superfície d'espais lliures i zones verdes en relació a la població del Bages, es constata que a més de la meitat de la comarca hi ha més de 30 metres quadrats de zona verda per habitant. A la resta de la comarca veiem que els nuclis urbans de Manresa, Sant Vicenç de Castellet i Sant Joan de Vilatorrada tenen menys zones verdes per habitant i els municipis amb menys metres totals per habitant són Navàs i Castellfollit del Boix.
- Els municipis menys dotats d'equipaments per habitant són **Manresa, Sant Vicenç de Castellet, Marganell i Rajadell**. En canvi, **Mura, Talamanca, Monistrol, Avinyó i Castellsalí** són els més ben dotats.

1.4.7. Transport

- Es fa palès en tots els àmbits i col·lectius que la manca de transport públic interurbà i també dins dels municipis és probablement el condicionant i el factor d'exclusió més transversal a la comarca. Pel que fa a la quantificació de la necessitat de desplaçaments, només hi ha dades secundàries que hi fan referència en l'àmbit formatiu i en el transport d'estudiants: un 18,08% dels estudiants no universitaris de la comarca té necessitats de transport -tant a la mateixa comarca com en una altra- per poder atendre els estudis, unes 6.205 persones en termes absoluts. La població estudiant de la comarca es mou molt més per estudis obligatoris, i de manera molt marcada per als estudis primaris, entre municipis que no pas posteriorment per cicles formatius. Per edats, aquestes responen als cursos que cal fer fora del municipi o la comarca. Les persones majors de 18 anys són les que més estudien fora de la comarca (43%), mentre les de 12 a 15 anys són les que més ho fan fora del seu municipi (28%).

1.5. ÀMBIT FORMATIU

- La taxa d'escolarització als 17 anys al Bages presenta una evolució decreixent en els darrers anys.
- Des dels diferents serveis de la comarca es detecta de manera pronunciada una creixent guetització i segregació escolar, especialment en els municipis més grans.

- Els centres d'educació secundària del Bages són gairebé la meitat de centres de primària, i és on es detecta més la divisió centre-perifèria de la xarxa escolar.

1.6. ÀMBIT SOCIAL I SANITARI

1.6.1. Covid-19

- Pel que fa a la mortalitat a la comarca, se situa en **sisè lloc en relació a Catalunya**. Hi ha hagut un total de **743 morts fins a l'abril de 2021**, el 55,18% han estat de dones i el 44,82% d'homes.
- Pel que fa a les morts en residències, a la comarca del Bages les dades són més acusades que la mitjana catalana: un 45,9% dels residents va resultar contagiats i un 17,5% va morir. Això són 360 morts fins a principis de juny del 2020.

1.6.2. Salut

- Mentre que el nombre de pacients de 0-2 anys s'acosten a la mitjana catalana menys en el cas de Súria, totes les àrees de salut registren un percentatge superior en pacients de més de 74 anys, cosa que posa de relleu l'envelliment de la comarca.

1.6.3. Persones amb capacitats diverses

- La població amb diversitat funcional a Catalunya està menys feminitzada que no pas la població amb diversitat funcional de la comarca. La població amb diversitat funcional en edat de jubilació a Catalunya representa el 45% del total, mentre que al Bages és el 47%.

1.6.4. Salut mental

- En l'informe breu número 42 del Departament de Salut, publicat el **gener de 2021**, recull l'increment de consultes a nivell català fetes al Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM): **es van triplicar les consultes sobre ansietat i duplicar el mes de maig, les consultes per motiu de conductes suïcides d'una manera molt significativa, i van baixar en general les consultes per problemes amb addiccions**. El SEM va registrar un **increment del 89% respecte l'any anterior de consultes sobre conductes suïcides**. Pel que fa a l'atenció primària i les urgències, totes dues van baixar respecte l'any anterior, probablement perquè la gent no es desplaçava per aquests motius (no vol dir que deixessin d'existir). Entre els CSMA i els CSMIJ la patologia que més augmenta l'any 2020 és el trastorn d'ansietat (un 2,41% i un 2,07% respectivament) i en els CSMIJ es constata l'augment del trastorn de conducta alimentària (TCA). Finalment, l'informe conclou que després d'un estudi de factors de risc, es pot demostrar que les persones amb diagnòstic de trastorn mental greu tenen més risc d'hospitalització i mort per Covid-19 que les persones sense aquest diagnòstic.
- És remarcable el major percentatge de persones joves ateses amb un nivell socioeconòmic molt baix i el nombre de persones ateses, superior com ja s'ha dit en tots dos serveis (CSMA, CSMIJ).

És necessari fer atenció als **percentatges de pacients crònics tan complexos com no complexos en gent jove respecte dels percentatges catalans: al Bages se supera la mitjana catalana en tots dos indicadors**. De les dades analitzades, es veu que **a la comarca hi ha major presència de depressió, trastorn bipolar i demència**, però menor de la resta de tipologies analitzades. El trastorn molt greu (TMG) té una incidència significativament menor a la comarca comparat amb el conjunt de Catalunya. En el cas de les dades del CSMIJ, podem observar com hi ha algunes diferències molt notables respecte el conjunt de Catalunya: a la comarca hi ha molta més població amb trastorn de dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH), gairebé el doble de la mitjana catalana, però hi ha força menys presència de trastorns d'ansietat i trastorns del comportament (TC), i de trastorn d'aprenentatge (TA). Igual que amb la població adulta, hi ha menys ansietat, com també menys població amb consum de 3 o més psicofàrmacs.

1.6.5. Serveis Socials - Persones Grans

- Segons les dades de Serveis Socials, les persones ateses a través del SAD de Dependència han estat 405, amb una major presència de dones. Per la seva banda, la Teleassistència dóna cobertura a unes 3366 persones al 2020, i es replica de manera molt clara el mateix model de perfils (feminització del servei) que amb el SAD.

1.7. ÀMBIT CIUTADANIA I PARTICIPACIÓ

1.7.1. Persones amb origen en la migració

- Pel que fa a les dades del **Servei de Primera Acollida**, **el nombre de persones ateses ha incrementat de manera molt substancial des del seu inici l'any 2016**, malgrat la davallada del 2020. Es detecta que les 169 persones ateses el passat any 2020 són majoritàriament dones adultes, de més de trenta anys.
- La Comissió de Desinternament, nascuda el 2019 amb l'ànim d'ajudar a fer la transició de la tutela a l'emancipació del joves migrats sols, ha atès, el 2020, 32 casos d'homes de 16 a 29 anys.
- Cal destacar el paper cada cop més prominent en els serveis d'atenció a les persones de les famílies **sol·licitants de protecció internacional**: tot i que a Manresa hi ha un Centre de Protecció Internacional amb 90 places i tres pisos, no es pot donar resposta a totes les necessitats. A més, la majoria de sol·licituds seran denegades, fet que encara posa més en risc a totes aquestes famílies.

1.7.2. Joves Migrats Sols

- Des **del 2015 fins al març del 2021, es comptabilitzen 9.266 infants a Catalunya, l'origen majoritari dels quals és Marroc**. Només un percentatge molt petit d'aquests infants i joves són noies. Pel que fa als serveis territorials que han registrat aquestes arribades és el servei territorial de Barcelona Comarques, on s'inscriu la comarca del Bages, el que ha rebut més arribades i té, per tant, més expedients oberts. De les 2.469 persones que han estat registrades la majoria d'infants arribats són nois, i que el seu origen és el Marroc de manera molt més marcada que a la resta de Catalunya. A part d'aquestes dades, la corba d'arribades mostra com el 2019 va

davallar l'arribada de joves i el 2020 el confinament i la situació de pandèmia va fer davallar encara més el nombre de joves nouvinguts.

DAFO BAGES

DEBILITATS

ÀMBIT LABORAL

- **Atur** a l'alça, col·lectiu fins a 25 anys que si no tenen la necessitat, els més joves no s'inscriuen al SOC.
- Accés a primera feina com a obstacle més difícil de superar.
- Risc d'**explotació** de persones vulnerabilitzades (dones, persones estrangeres, etc), especialment en l'economia submergida.
- Gran **temporalitat** dels contractes.
- Franja 16-18: no hi ha prou **formació professionalitzadora**. Formacions professionalitzadores: no hi ha espais subvencionats més enllà de Manresa
- Manca d'ajudes per les empreses per la **contractació de persones joves** i complicació en les regulacions. Dificultat de la realització de pràctiques laborals; fer-les ajudaria a trencar l'estigma en tots els col·lectius, incloent Salut Mental
- Sensibilització de Salut Mental i falta d'informació en Salut Mental
- **Transport** (als polígons industrials i a la comarca en general)
- **Bretxa digital**: petites i mitjanes empreses, no només individual (capacitat de digitalització).
- **Manca d'accés al mercat de treball** i d'accés a l'administració per persones en situació irregular
- Manca de la figura **d'insertor laboral** a nivell municipal (a encaixar des del Consell Comarcal)
- Manca de formació per persones que busquen feina i formació per la cerca de feina, tampoc és formació accessible.
- Manca de bonificació de contractes a persones amb diversitat intel·lectual: nivell estructural i també a nivell de les licitacions.
- Trajectòries de moltes dones sense formació: atur feminitzat.
- Dificultats d'idioma per accedir afegit als reptes de la digitalització
- No és flexible des de l'administració canviar de treball/prestació, falta de comunicació entre organismes de l'Administració (SOC, SEPE...). Per tant hi ha un problema en la compaginació de prestacions i contractes laborals: precarietat de contractes i burocràcia impossibiliten l'accés al mercat de treball.
- **Barrera idiomàtica**: tràmits no comprensibles.

- **Desigualtats de gènere** i violència masclista en l'àmbit laboral: jornada laboral completa és complicada --jornada parcial, bretxa salarial, necessitat de conciliació per a poder incloure a les dones al mercat, tasques de cura no remunerades
- Cal detectar les **necessitats formatives** millor i fer emergir nous centres: manca de Centres Especialitzats del Treball
- Accessibilitat als llocs de treball: exclusió de l'entorn laboral per raons físiques
- **Sobrecàrrega** de les persones professionals, manca de recursos humans.
- Mal encaix entre oferta i demanda de feina, necessitat de perfils tècnics.

ÀMBIT ECONÒMIC

- Persones en risc d'exclusió amb manca de recursos informàtics i bretxa digital.
- Millorar l'ocupabilitat de les persones, tenir possibilitat de treballar. Cal reforçar competències de base com les competències digitals i el nivell formatiu.
- Falta d'accés als municipis i manca de serveis de **transport** públic interurbà. Dificultats financeres per accedir a serveis necessaris com el transport. Dificultats per anar presencialment a sol·licitar ajudes.
- Joves amb trastorns mentals que tenen dificultats per trobar una ocupació. També passa amb els joves d'origen estranger.
- Persones en **situació irregular i irregularitat sobtevinguda**.
- Els ajuts econòmics no són suficients, no son capaços d'inserir-los en el mercat. Les persones en situació irregular no tenen accés a aquestes ajudes de renda.
- Sobre endeutament de les famílies que dificulta fer front a les despeses amb els ingressos i no entren als llindars.
- **Precarietat laboral** i sous baixos en comparació a altres territoris.
- **Fuga de talent** (molta inversió en formació però marxen) i no aprofitament dels talents nous (persones d'origen estranger)

ÀMBIT FORMATIU

- Franja 16-18: no hi ha prou formació
- Falta de **transport**
- **Manca d'accés a formació** per persones en situació irregular (per falta de NIE)
- Centres d'alta complexitat a la comarca: **Dinàmiques de segregació** en escoles públiques. Diferència de possibilitats entre oferta pública/privada i accés per a tothom.
- Escoles públiques de Manresa **saturades**. Assignacions a escoles concertades o fora del municipi de Manresa.
- Manca de formació per persones que busquen feina i formació per la cerca de feina

- **Bretxa digital**
- Augment dels alumnes amb **necessitats educatives especials** que no es treballen des de les escoles ordinàries. Problemàtiques familiars i socials afegides: treball de la inclusió deficient.
- **Manca de recursos humans:** vetlladors, a l'aula fent suport al mestre. Molt poques SIEIS a les escoles i instituts de la comarca: no hi ha dades d'on són les existents. Falta un llistat municipal dels serveis de les escoles (projecció segons la llei que haurien de ser a totes les escoles).
- No hi ha accés universal per persones no regularitzades
- Molta oferta formativa **centralitzada** a Manresa
- Falten cursos econòmics per la Persones Grans (UPC, FUB): cost prohibitiu.
- Barrera idiomàtica en l'oferta formativa.
- Universitats públiques són fora de la comarca.
- Manca de recursos generalitzada en serveis especialitzats, com el CREDA.
- **Formació ocupacional no accessible:** falta intèrpret, subtitulació, assistent personal. Agreujat amb la no presencialitat.
- Les **formacions de llengua** vinculades a la llei 10/2010 d'acollida només recullen la garantia de 90 h llengua, català o alfabetització i són clarament insuficients, especialment per persones de llengües no romàniques. Falten grups de conversa en català.

ÀMBIT RESIDENCIAL

- **Molts habitatges buits**, molts d'ells de grans tenidors, sense marge de negociació de lloguers socials.
- Molta necessitat d'habitatge per part de persones amb ingressos baixos.
- Dificultat per l'**accés a lloguer** de les dones, especialment en situació de maltractament. Persones LGTBI que han hagut de marxar de casa no hi tenen accés.
- Dificultat en l'accés a l'habitatge, els requisits són molt elevats per molta població. Perfils de població totalment exclosos. A més, discriminació per origen. Com que l'accés a l'habitatge és exclouent per les persones que estan en situació irregular es generen ocupacions, relloguers, etc.
- Dificultats per captar pisos per la borsa del Consell Comarcal.
- **Males condicions dels habitatges.**
- Espais urbans poc adaptats, barreres arquitectòniques...
- Dificultats d'accés en vehicle privat, perquè hi ha menys places d'aparcament per persones amb mobilitat reduïda (tot és zona blava): les dimensions són diferents.
- Manca d'oferta de pisos adaptats per persones amb diversitat funcional i/o mobilitat reduïda.

ÀMBIT SOCIO SANITARI

- Recursos de salut mental a nivell de salut molt medicalitzadors, model que deixa fora molta gent no vinculada, psicopatologies. Cal anar cap a un model de **salut mental més comunitària**.
- Manquen recursos de **protecció de menors específics vinculats a temes sanitaris** (salut mental, consum de tòxics, etc.).
- **Manca d'accés a la sanitat** de tota la ciutadania. Accés desigual a la salut. Dificultats per accedir al servei de salut i especialment de salut mental amb servei d'interpretació que garanteixi la atenció de la persona immigrant.
- **Centralització**: molts recursos només estan a Manresa. Accés a especialistes i tensions sanitàries, dificultats per arribar a segons quins llocs.
- Protocol d'actuació de CatSalut per al control i la prevenció de la tuberculosi i altres malalties infeccioses en els immigrants que està pausat per la situació sanitària.
- Manca de formació sobre diversitat sexual i de gènere.
- Desgast i **saturació** de les persones professionals.
- **Virtualització** de les atencions, dificulta.
- Dificultat en l'accés a tractaments o seguiments per part de les persones ateses, degut a la situació sanitària actual. Dificulta l'adhesió a tractaments.
- **Situacions d'aïllament** incrementades per la pandèmia.
- Segregació entre els sistemes de serveis socials i de salut.
- Manca de places sociosanitàries de descans temporal per les famílies, etc.
- Infants amb TEA encara no poden ser atesos com cal als hospitals de la comarca. Hi ha 2 neuropediatres per tots els infants amb malaltia mental de tota la Catalunya Central. Implica molts desplaçaments a Barcelona.
- El CSMIJ al Bages és molt eficient, però lamentablement hi falten recursos com hospitals de dia per a joves: "Ens van dir que hauríem d'anar a BCN per a poder-hi assistir".
- Hi ha CDIAP (centre d'atenció precoç) molt saturat i no es poden fer atencions completes.
- Saturació dels serveis de l'àmbit sociosanitari.
- **Manca de recursos** públics, només atenció privada i poques beques en tots els àmbits sociosanitaris.

ÀMBIT RELACIONAL I CIUTADANIA

- **Digitalització**
- **Transport** fora del municipi i també dins del municipi: falta de transport interurbà i urbà, demanda de la Persones Grans.
- **Manca d'accés a formació/treball**
- Manca de serveis territorials de la Catalunya Central

- Interès sense conseqüències materials de futur per col·lectius com els refugiats o els Joves Migrats Sols
- Col·lectius (no directament nouvinguts) que **no tenen vies de comunicació** (llengua); analfabetisme. Dificultats idiomàtiques: tots els serveis haurien d'anar de la mà d'un servei d'interpretació. Llengua com a barrera, les persones no s'apropen (borsa de persones intèrprets/mediadores).
- **Falta general d'accessibilitat dels serveis** més enllà de la barrera lingüística, poca comunicació amb el Consell Comarcal per resoldre problemes d'accessibilitat per a persones amb diversitat funcional, per exemple. Cal garantir l'equitat dels serveis a tots els nivells i per a tothom.
- Aprendre la llengua no és prou fàcil/interessant per molts col·lectius no directament nouvinguts
- Poc coneixement de la realitat des dels pobles, "gent de fora": nouvinguts, persones de l'AMB.
- Dificultats per accedir a entitats/serveis que han treballat sempre amb els mateixos col·lectius i que han d'incloure'n d'altres en l'actualitat (immobilitat).
- **Solitud no volguda** en el col·lectiu de persones grans
- **Sensellarisme**, persones transeünts i persones en una llar sense condicions d'habitabilitat: mala praxi d'enviar persones a Barcelona perquè no hi ha recursos propis.
- **Persones sense necessitats bàsiques cobertes**: fonts sense aigua.
- **Administració col·lapsada** per a donar resposta
- **Llei d'estrangeria**: els joves perden el permís de treball en el moment en què deixen el centre. Han d'acreditar que tenen mitjans de vida, una realitat compartida amb tots els col·lectius en situació irregular.
- Desconeixement de la població general sobre la legislació que regeix l'estat dels JMS.
- **Denegació sistemàtica dels papers** molt generalitzada.
- Ser **dona** com a risc d'exclusió social: desigualtat sistèmica.
- **Les cures** dins de l'àmbit privat i familiar, que comporten una sèrie de situacions de desigualtat per les persones cuidadores. També tota la discriminació soferta pel col·lectiu de persones internes que fan feines de la llar, invisibilitzades sistemàticament.
- **Pocs programes intergeneracionals**: falten espais disponibles i fer difusió de la transformació de Casals de Persones Grans a Centres Cívics promogut per la Generalitat.
- **Increment de maltractaments**, delictes d'odi i discriminació; s'observa un augment de racisme i estigmatització.
- Discriminació a les persones grans tan institucional com quotidiana: barreres arquitectòniques, la vellesa com a estigma "persones petites", condescendència, coacció de la pròpia llibertat a partir de la incapacitació de les persones, falta de visibilitat social. A més **no hi ha llei de persones grans**, i això és un inconvenient a l'hora de promoure polítiques públiques dirigides a aquest col·lectiu, sobretot per la part de la prevenció, avaluació i intervenció dels maltractaments a les persones grans.

AMENACES

ÀMBIT LABORAL

- **Digitalització**
- Dinàmica **centre-perifèria**
- Falta de connexions i **transport** intracomarcal i intercomarcal
- **Teletreball** com a sobrecàrrega per les dones
- **Precarització** dels llocs de treball si no es tecnifica o es posa en valor els llocs de treball: temporalitat creixent, pitjors condicions.
- Resolució dels ERTOS que acabin en creixement de l'atur
- **Atur** femení de llarga durada: cal saber quins són els obstacles/causes.
- Envel·liment en dones no és el mateix que en homes.
- **Poca oferta**, situació de crisi econòmica i manca d'encaix entre oferta i demanda: els requeriments de les ofertes no s'adeqüen als perfils existents
- Treballar no és atractiu: Precarietat dels contractes, temporalitat (també viscut des de la inserció des de l'administració). Les prestacions són millors que els contractes: escollir entre un sou mínim o una prestació molt justa

ÀMBIT FORMATIU

- Cal **planificar la formació de la comarca** per a preveure la falta d'accés al SOC dels JMS com a demandants d'ocupació per poder-los inserir.
- Universitats públiques són fora de la comarca: fan que la gent marxi.
- Calen els mitjans per accedir a la formació
- **Segregació escolar**: la concertada versus la pública. Es fa palesa la necessitat d'intervenció: tendència de segregació escolar especialment a Educació Primària i **guetització** de l'escola
- **Xarxa de transport deficient**, reducció del transport no obligatori (dins del mateix municipi)
- Justificació de la poca oferta formativa per proximitat amb l'AMB.
- Gestió de recursos en garantia d'oportunitats: esperar el fracàs per poder-hi posar remei (recursos post-secundària i no en primària)
- **Generalització de situacions d'exclusió per migració** a molts municipis a part de Manresa

ÀMBIT RELACIONAL I CIUTADANIA

- Sistema d'èxit/fracàs per persones en risc d'exclusió (si la trajectòria és d'accés al mercat laboral, funciona)

- Manca d'obtenció de títol de monomarentalitat i família nombrosa de persones en situació irregular. Així mateix, aquelles persones que l'han obtingut però que queden en situació administrativa irregular el perden.
- Alt percentatge de **denegacions a sol·licitants de protecció internacional**, abocant-los a una situació administrativa irregular i pèrdua de permís de treball i finalització de programa d'ajudes estatal de forma immediata.
- Context internacional que afecta el discurs, percepció i polítiques sobre persones migrades.
- Mitjans de comunicació: construcció del rumor que els migrants tenen problemes de convivència, tenen totes les ajudes...
- Sense **comunicació** no hi ha vincle
- Es necessita molta **mediació** de l'administració
- **Necessitat d'intervenció** en les dinàmiques de guetització.
- **Macrocentres que no afavoreixen la inclusió/integració** (a Castellnou, el Centre Sant Martí i a Sant Salvador de Guardiola, el Centre Estrep); manca de més pisos com els existents a Artés i a Manresa (de 4/5 joves) en nuclis més integrats i amb major autonomia.
- **Sensació d'inseguretat** gestionada pel discurs polític, percepcions socials estigmatitzades i situacions de violència institucional (policia que estigmatitza)
- **Dificultat de denúncia de delictes d'odi**: persones irregulars no poden seguir els camins habituals

ÀMBIT ECONÒMIC

- Per no excloure més s'han de poder parlar les llengües del territori: la importància de la llengua en la igualtat d'oportunitats.
- **Despesa econòmica de les persones amb una discapacitat**, que implica un greuge comparatiu.
- **Temps** que es triga en cobrar els ajuts des de tenir un diagnòstic que implica avançar molts diners.
- **Treballadors pobres.**
- La prestació de renda garantida triga molt en ser concedida.
- Increment de necessitats en alimentació, habitatge i subministraments.
- Accés als recursos, dificultats per **bretxa digital** (manca de coneixement) i manca de mitjans.
- Dificultats econòmiques són com un cicle: atur, demanar ajudes, triga molt, increment de dificultats per fer pagaments... Si tot fos més àgil, les problemàtiques no s'allargarien tant. Cada cop hi ha més elements que dificulten l'accés a suport, serveis, per cada cop més col·lectius.
- **Desigualtat de realitats dins dels municipis** que invisibilitzen situacions.
- **Pobresa en la vellesa femenina.**

ÀMBIT RESIDENCIAL

- **Poc accés a lloguer** i pocs habitatges disponibles: Dificultat d'accés a l'habitatge en general, tot i tenir ingressos
- **Manca d'albergs i residències** per joves sense recursos, dones que volen separar-se, etc. Per població en situació de necessitat en general
- **Molts pisos buits**, molts de grans tenidors.
- Por a posar el pis a lloguer, per rumors d'ocupacions.
- **Mesa d'emergència col·lapsada**. Increment de la necessitat a les meses d'emergència i es preveu un increment a partir de la fi de l'estat d'alarma.
- Els habitatges d'emergència són en un municipi diferent: **desarrelament**. Les reubicacions impliquen canvi de territori i fins i tot de comarca amb el desarrelament que comporta.
- Parc d'habitatges deteriorats, no s'han fet rehabilitacions.
- No s'han promogut altres formes d'habitatge com la cessió d'ús, masoveria urbana.
- **Nombre creixent de desnonaments** que incrementa molt la pressió assistencial i situacions de molt patiment.
- El **marc legal** no afavoreix ni garanteix l'habitatge. Falta de recursos per a donar resposta a la falta d'habitatge a nivell organitzatiu català.
- Pisos d'emergència, de pas, es converteixen en pisos de llarga durada perquè no es pot donar cap altra alternativa. Problema estructural.
- **Màfies al voltant de l'ocupació**.
- **Barreres arquitectòniques** en edificis on viuen persones grans que no estan adaptats, situacions d'aïllament.
- Macrocentres de protecció internacional que incrementen la complexitat.

ÀMBIT SOCIO-SANITARI

- **Manca d'accessibilitat** per persones sordes, estrangeres que no entenen l'idioma, amb TEA, etc.
- Serveis que no s'estan donant per la COVID-19, i que no se sap si es reactivaran. **Restriccions** fruit de la pandèmia.
- **Bretxa digital** per accés a recursos, especialment persones grans.
- Molta pressió assistencial incrementada.
- Mancances en general respecte l'atenció en **salut mental**. Salut mental invisibilitzada i al marge entre els joves (suïcidi juvenil) i necessitat d'una perspectiva més socioeducativa (alta complexitat). Diversitat no atesa des de salut mental i que agreuja situacions (des d'una perspectiva més social)
- No reconeixement de la discapacitat i dependència per persones en situació irregular.
- **Manca de xarxa i de vincles**, així com l'increment de persones en situació d'exclusió social.

- Situacions de **soledat no desitjada**.
- El fet de tenir una fundació privada fa que certs serveis no estiguin coberts.

FORTALESES

ÀMBIT LABORAL

- **Formacions online** que funcionen
- **Col·laboració entre agents públics**: treball conjunt institucional
- **Diversitat de formació** (però no suficient)
- Existència d'una insertora laboral en alguns municipis
- Situació geogràfica
- **Teixit associatiu** entre empreses (en els polígons) que funcionen com a interlocutor amb l'administració
- Garantia Juvenil: oferta suficient, treball en xarxa entre serveis d'ocupació, contractes en pràctica
- Programa Treball i Formació, línia Covid, programa JMS

ÀMBIT FORMATIU

- Universitats a la comarca: FUAB, UOC, UPC i la centralitat del Bages a la Catalunya Central.
- **Certificats de professionalitat** (possibilitat de convalidar cicles formatius)
- Oferta molt àmplia **de cursos de català** en tots tipus de format (presencial, no presencial) i voluntariat per la llengua.
- Escola **d'AMPANS**: educació especial que és central dins la comarca i a fora.
- Als pobles hi ha **diversitat** inclusiva a les escoles
- Xarxa d'entitats i centres: oferta àmplia d'estudis postobligatoris i professionalitzadors.
- Recursos comarcals per al **transport obligatori** i també el **transport no obligatori** que juntament amb els Ajuntaments es desplega per facilitar l'accés a l'educació en condicions d'equitat.

ÀMBIT RELACIONAL I CIUTADANIA

- Han augmentat els **reconeixements de violències**: visibilització de les realitats de les dones.
- Molts moviment socials i moltes xarxes de suport: àmbit de gènere, àmbit d'acollida.
- Activitats per Persones Grans: interacció social
- **Descentralització dels centres ocupacionals** d'AMPANS: Sant Fruitós, Sant Vicenç, no només a Santpedor. Utilitzar els recursos de la comunitat, evitar el transport, autonomia.

- **Protocols** i organismes que funcionen a l'administració: SAI, maltractament infantil, maltractament Persones Grans, Campanya Tracta'm Bé: comerços com a altaveus, protocol davant les violències sexuals en espais públics d'oci com a programa de prevenció.
- Pla Interdepartamental de Salut Pública: exportar bones pràctiques a altres comarques.
- **SIAD i SIE** pròpis, **Servei de Primera Acol·lida**.
- Nous projectes contra la violència de gènere des de municipis (ex. Santpedor)
- **Xarxes de voluntariat Covid** (Persones Grans)
- **Consell de la Persones Grans**
- Augment de referents positius **LGTBI (visibilitat)**

ÀMBIT ECONÒMIC

- AMPANS, treballa per a que les persones amb TEA (d'alt desenvolupament) tinguin espais **d'inserció laboral**.
- Ingres mínim vital (el fet de que existeixin)
- Economia diversa amb presència de diferents sectors econòmics.
- La majoria de municipis han fet un esforç i una aposta per incrementar els ajuts d'emergència social.
- **Voluntat política** i PLACI forma part del pla de mandat.
- El bagatge industrial de la comarca.
- Associacionisme empresarial (per exemple de polígons), interlocutors amb l'administració.
- Projectes comarcals d'economia circular.
- Foment de l'ESS a través de l'Ateneu Cooperatiu.

ÀMBIT SOCIO-SANITARI

- Establiment oficial de la **unitat de trànsit LGTBI** de la comarca des del 28 de juny: fins a l'actualitat les persones s'havien de desplaçar fins a Barcelona.
- Bon CSAM. Servei de salut mental infantil bo, però falten recursos.
- Presència **d'entitats referents a nivell de Catalunya Central**, com el CASMAC amb Pla Estratègic i molts serveis, el Centre de Recursos TEA. Molta feina a nivell d'entitats (calen prou recursos pel seu manteniment).
- El CAP tenen servei puntual de psicologia, detecció precoç i derivacions.
- Existència d'un **grup de treball de salut comunitària**.
- **Servei d'atenció a dones i especialitzat en violències masclistes**, treballen especialment la situació i poden ampliar el focus i atendre a més problemàtiques socials que vivim les dones.
- Molts recursos socio-sanitaris que donen cobertura a moltes problemàtiques.

- Protocol de mesura alternativa a la sanció administrativa per consum o tinença il·lícita de substàncies estupefaents.
- **Accés universal** als recursos sanitaris i socials.
- Treball coordinat i en xarxa entre atenció primària sanitària i serveis socials.
- **Xarxes professionals de suport.**
- **Ciutadania organitzada** per donar suport.
- Sanitat pública de qualitat
- Presència d'entitats com MOSAIC i altres.

ÀMBIT RESIDENCIAL

- Preu de l'habitatge una mica més econòmic que a la resta de Catalunya però és car igualment.
- Predisposició o intenció per canviar les inèrcies del mercat i poder ajudar a persones amb dificultats per accedir a lloguers.
- Ajuts per cerca de lloguer amb suport d'assegurances per propietaris.
- Ajuntaments que estan apostant per habitatge social amb convenis amb propietaris o pisos de l'ajuntament.
- Arrendaments d'habitatges.
- Alternatives a la mesa d'emergència a través de nous programes.
- Creació de **borses d'habitatge del CC.**
- Col·lectius forts i que donen acompanyament a persones en l'àmbit d'habitatge.
- Iniciatives d'habitatge cooperatiu.

OPORTUNITATS

ÀMBIT LABORAL

- Intenció d'activar espais per donar **suport a la digitalització**
- Futur digital que generarà perfils professionals
- Persones informades dels seus drets
- Formació Professional per a l'ocupació en instituts en el futur
- Formació Dual
- Més opcions de **teletreballar** (facilitar l'accés, superar la dificultat de transport), però tasques més masculinitzades
- Creixement de les possibilitats d'acreditar coneixements adquirits: treballant o cursos

- Programes de formació ocupacional per a persones amb diversitat intel·lectual: insertors dedicats a això.
- Xarxes de treball amb molta trajectòria.
- Protocols a nivell del Bages de molts àmbits.
- Teixit de petites i mitjanes empreses: digitalització
- Ajuts des dels ajuntaments per la contractació: plans d'ocupació (perfils SS)

ÀMBIT FORMATIU

- Fórmules com el banc de temps en la connexió entre persones joves i persones grans en els cursos de digitalització; possibilitat de què l'institut sigui l'espai mediador. Aprendre ensenyant; **mentoratge**.
- Context immediat: interès polític en la formació.
- Certificats de professionalització d'AMPANS però no suficients.
- Xarxes de treball amb molta trajectòria: maneres de fer
- Detectar les necessitats formatives del col·lectiu més perjudicat per l'atur i que es dedica principalment a les cures: dones adultes.
- Matriculació per blocs, iniciativa pròpia amb possibilitat de créixer

ÀMBIT RELACIONAL I CIUTADANIA

- Possibles **modificacions de la llei** sobre joves extutelats: evolució cap a condicions favorables.
- Possibilitat que la llei permeti que la gent que hagi tingut permís de residència el puguin recuperar (sis mesos d'haver treballat).
- Hi ha un **teixit social** prou extens per poder trencar el desconeixement general de molts col·lectius (ex. obertura de mesquites)
- Xarxes de treball amb molta trajectòria: maneres de fer
- Protocols a nivell del Bages
- Servei de Primera Acollida
- Temes molt vigents: igualtat, LGTBI.
- Línia jove de Treball i Formació, (JMS)
- Programes de llengua, d'alfabetització (de només 90 hores).
- **Desestigmatització** dels col·lectius de la comarca
- Constitució d'un òrgan i **Observatori per a delictes d'odi**.
- **Servei Especialitzat d'Atenció a la Vellesa** en fase pilot (però depèn de la voluntat política)
- Formació en igualtat i coeducació: conscienciació general

ÀMBIT ECONÒMIC

- Ubicació de la comarca al centre de Catalunya
- Poblacions no gaire grans, més oportunitats d'ocupació
- Capacitat d'adaptació a les noves situacions, d'una part de l'administració i la ciutadania.
- Voluntat política i PLACI forma part del pla de mandat.
- El bagatge industrial de la comarca.
- Associacionisme empresarial (per exemple de polígons), interlocutor amb l'administració
- Projectes comarcals d'economia circular.
- Foment de l'ESS a través de l'Ateneu Cooperatiu.

ÀMBIT SOCIO-SANITARI

- Aprofitar els serveis d'intèrpret que s'ofereixen a Manresa i fer-ho extensiu
- a la Comarca
- Treball en xarxa entre els diferents serveis.
- ABSS amb municipis petits on les xarxes de suport funcionen molt bé.
- Recolzament emocional i coneixement mutu entre el veïnat.
- Capacitat dels serveis d'atenció a les persones de donar resposta i d'estar al costat de les
- persones.
- Atencions a Manresa donen més possibilitats d'anonimat.

ÀMBIT RESIDENCIAL

- Les zones rurals i urbanes estan pròximes. Accés a recursos i entorn natural.
- Molts pisos buits que podrien ser lloguer social.
- Iniciatives d'habitatge cooperatiu a Manresa, Artés i Sallent.
- Sensibilitat per part del govern sobre la problemàtica de l'accés a l'habitatge.
- Alternatives en l'accés d'habitatge assequible a través de formes com la masoveria urbana.
- Alberg a Manresa (persones d'urgència i emergència residencial): (tot i que no pot cobrir la demanda)
- Pisos d'emergència als municipis (però no pot cobrir la demanda)
- Servei de mediació de la borsa d'habitatge que encara no s'ha pogut desplegar per la pandèmia.